

715153
KSP

R A P O R T Nr. 29.

Warszawa, dn. 29 kwietnia 1921 r.

Sprawa Śląska w oświeceniu francuskim.

Przedstawicielstwo dyplomatyczne francuskie, na podstawie informacji, które otrzymało z zagranicy i zwraca uwagę, na niewłaściwość akcji naszych organizacji prasowych, które bezustannie podkreślając terror niemiecki, nie tylko w zakresie czynności bojówek niemieckich, ale i w odnośzeniu się i w zatargach pomiędzy właścicielami kopalń, fabryk i td., tem samem, podkreślają przewagę żywiołu niemieckiego na Śląsku.

Wszelkie komunikaty polskich agencji prasowych, na temat niemieckiego terroru, są w ten właśnie sposób, w Europie komentowane.

Przedstawicielstwo francuskie stoi na stanowisku, że podjęte ze strony polskiej, akcji bojówkowej na terenach śląskich, nie wpłynęłoby pomyślnie na wynik sprawy śląskiej, gdyż,:

- 1/ Jest rzeczą wątpliwą, czy Polacy potrafiliby sprostać sile niemieckiej.
- 2/ Niepowodzenie zaś, tego rodzaju akcji, byłoby w skutkach fatalne, gdyż wykazałoby znowu mniejszość sił polskich.

Rząd francuski, ze względu na umniejszenie Niemiec, jest bezwarunkowo za oddaniem Śląska Polsce; Natomiast finansisci francuscy, nie zaangażowani w węgiel Śląski, patrzą obojętnie na tę sprawę.

Dopóki więc rząd polski nie zainteresuje kapitału francuskiego kopalniami śląskimi, sprawa ta będzie się wahała na naszą niekorzyść.

Zwrócić należy tutaj uwagę, na akcję propagandy niemieckiej, która już rok temu starała się o zainteresowanie kapitału angielskiego w kopalniach śląskich.

Ostatnią, identyczną akcją, rozpoczęli Niemcy w kierunku kapitału francuskiego, w tym celu założono towa-

MINISTERSTWO WOJSK POLSKICH
 DZIAŁANTURA GENERALNA
 WARSZAWA
 L: DZ. 4873 dnia 3 1/4 19 21.

INSTITUTE ARCHIVES New York

INSTITUTE ARCHIVES New York

rzystwo Holding -Comp., w zarządzie którego obok sześciu Niemców, zasiada także liczba Francuzów.

Jest rzeczą znamioną, że ustawa tego towarzystwa przewiduje trzy ewentualności - na wypadek

- 1/ Przyłączenie Śląska do Niemiec.
- 2/ Śląska do Polski.
- 3/ Stworzenia niezależnego Państwa ^{śląskiego} Polskiego.

Ambasada francuska, przy tej sposobności podnosząc konieczność zaangażowania kapitału francuskiego, przypomina sprawę Cieszyńską, która przybrała dla Polski obrót niepo- myślny, skutkiem właśnie zaniedbań w tym kierunku.

Francuzi w charakterze pośredników Zgoła inaczej postąpili *czeski* Czesi, którzy dopuścili finansistów francuskich z Schneiderem z Creuzot na czele, do udziału w zakładach Skoda. - Nowe to towarzystwo francusko-czeskie, za pośrednictwem hr. de Manneville przewodniczącego międzysojuszniczej komisji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim, zakupiło pokryjowu od "Austryackiego Towarzystwa Kopalni i Hut we Wiedniu", zakłady hutnicze w Trzyńcu i kopalnie węgla w Karwinie.

Należy dodać, że Schneider z Creuzot, posiadał w tym celu doskonale zorganizowaną służbę wywiadowczą, która działała na terenach Śląska Cieszyńskiego, Górnego i w Polsce.

Do niedawna akcja Schneidera z Creuzot, na Śląsku Górnym, była wręcz wrogą dla Polski.

Schneider wykorzystując materiały dostarczane przez polskie agencje prasowe, na temat zatargu pomiędzy właścicielami a robotnikami, tłumaczył zagranicą, że przemysł na Śląsku w tych warunkach upaść musi po przyłączeniu do Polski. - Obecnie jednak Schneider, zaangażowany silnie w sprawy naftowe, wycofał się ze Śląska, co stanowi poważny plus dla Polski.

Koła francuskie zwracają uwagę, że przy odpowiednim zorganizowaniu akcji prasowej ze strony Polski, któreby

systematycznie wykazywała, że niema żadnych powodów do obaw, na temat upadku przemysłu na Śląsku w razie przyłączenia do Polski, niewątpliwie francuskie koła finansowe będą się starły zaangażować swe kapitały na Śląsku.

-----ooo-----

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II informacyjny

Nr. 19179 / II / Bw 2.

7159 J3
Pocztą polową 53 4/V

1921 r.

1/5

Ar

D o

Adjutantury Generalnej
Naczelnego Wodza.

Przedkładam do wiadomości raport sytuacyjny
z dnia 4 maja godz. 11-a z terenu Górnego Śląska.

p.o. Szefa Sztabu Gen.

J. Hur
Generał ppor.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 7159 J3 dnia 6 / V 1921 r.

zargos. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Warszawa, dn. 4.V. 1921.

Odpis depeszy z Sosnowca.

Raport Sytuacyjny do dn. 4 Maja 1921.godz.11.

Sytuacja niemrzywacielska:

Ruchu wśród organizacji niemieckich niestwierdzono. Wedle zeznań wywiadowców i jenców, Niemcy zostali zaskoczeni czasem wybuchu; tem tłumaczy się mały opór, stawiany przez nich.

Sytuacja własna:

Grupa zachodnia dotarła częściowo do wschodniego brzegu Odry, a mianowicie: od Olsau do Dzierzgowicz, a następnie na północy od Dzierzgowicz do Nieborowic, wzdłuż rzeki Biorawki wśród walk z Włochami i Niemcami. Pod Jastrzębiem i Czerwonką zabitych 17 Włochów, rannych około 30; wzięto do niewoli 50, których następnie wypuszczono. Poważniejsze starcia z Niemcami pod Grosrauden i Kieferstaden, miast tych nie zajęliśmy. Powiaty Pszczyński i Rybnicki oraz wschodnia część Raciborskiego po Odrę zajęta z wyjątkiem miast: Pszczyna, Rybnik, Mikołów Zorau, Loslau, początkowo opanowanych, następnie na rozkaz Koalicji ewakuowany. Początkowo w Pszczynie patroli włoskie i polskie wspólnie patrolowały po mieście, dopiero później wskutek zmiany stanowiska Włochów doszło do zbrojnego starcia. W Jastrzębiu zabrali Włosi 2 samochody osobowe i 2 ciężarowe. Powstańcy wskutek braku prowiantów i amunicji rozchodzą się do domu: Włosi rozbili cały 2-gi i 3-ci p.p.

Grupa wschodnia, t.j. okręg przemysłowy, opanowany: z wyjątkiem miast po linię Schonwald, Sosnica, Mathesdorf, Laban i Peiskretscham, z tem, że miasta początkowo zajęte na rozkaz aliantów /Francuzów/ zostały opuszczone. Wedle meldunków D-cy tej grupy katastrofalny brak prowiantu, broni i amunicji wpływa tak na oddziały bojowe, iż te postawiły ultimatum z zagrożeniem rozejścia się do domów. Kilka kompanii już to uczyniło.

W okręgu tym stosunki z Francuzami po wczorajszych starciach naprężone.

Grupa Północna opanowała powiaty Tarnowski, Lubieniecki i większą część Strzeleckiego, do linii Ujezd - Warmuntowice Włosówka - Guttentag włącznie. Ogólne straty własne: do dn. 3 maja około 100 zabitych i 200 rannych; Ogólniejszym skutkiem starć z wojskami Koalicji skutkiem braku uzbrojenia, amunicji i aprowizacji poważne zniechęcenie wśród ludzi. Trudności robione na granicach celnych wschodnich przez Koalicję niemożność uruchomienia kolei, użycia szos, prowadzących przez miasta, brak taborów i kolumn samochodowych uniemożliwia nieomal, ciągłość dowozu amunicji i prowiantu. Ogół tych wszystkich momentów wskazuje dalszy ruch zbrojny w tej rozciągłości na niepowodzenie.

W ostatniej chwili nadchodzi następujący meldunek z powiatu Olewskiego: wieczorem dn. 3 maja rozpoczął się ruch powstańczy na północy powiatu Olewskiego i zajęte zostały wszystkie wioski na pograniczu Rzeczypospolitej Polskiej od Prażki począwszy aż do powiatu Lublinieckiego. 4-go maja rano o godz. 3-ej powstańcy zajęli miasta: Lansberg, po polsku Gorzów, wioskę Zawisna, Kostelitz po polsku Koscieliska, Bieschendorf po polsku Biskupice, Widrau, po polsku Wydrów, Bocanowitz, po polsku Bocianowice. Powstańcy dotychczas są panami tego terenu. W akcji bierze udział Związek Strzelecki. Wczoraj o godz. 12 w południe meldowano, że silne oddziały bojówek niemieckich z Kluczborka idą na Gorzów. Ekspozytura Praszka odczuwa brak broni, amunicji i aprowizacji. Wysadzone zostały następujące mosty: w Opolu, w Oberglobau i jakoby w Deutsch Hassewitz.

/-/ KORFANTY
/-/ MIELZYNSKI
/-/ ABRAHAM.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

7176 B a

Henry

D E P E S Z A

Z Londynu

do Warszawy

wpłynęła do Biura Szyfrowego dn. 9/V-21

Nagłówek depeszy: 372/4 london 40001 34/33 4. 12 n 10a'

Adres: Naczelne Dowództwo W.P.

Treść:

Sprawa Śląska oficjalnie tu nie była rozważana.
Marszałek zaleca ludność uspokajać. -

M O R S T I N

No. 61/m z 4/V-21

6

Naczelne Dowództwo W.P.
/Sztab Generalny/

Warszawa, dn. 9/V-21

Sz. No. 20126/II

Deszyfrował:

[Signature]

ŚCIŚLE TAJNE
TRZYMAC POD ZAMKNIĘCIEM

Otrzymują:

1. Adjutantura Generalna N.W.
2. Minister Spraw Wojskowych.
3. Szef Sztabu
4. Szef Oddziału II
5. Ew/Szef
6. Ew/ 2 - 8 - po 1 egz.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

[Signature]

Kapitan i Szef Biura Szyfrowego.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA
L: Dz 7176 B. dnia 10 V 1921 r.

719213 aa
BARDZO PILNE

D E P E S Z A

Z Paryża

do Warszawy.

Wpłynęła do Biura Szyfrowego dnia 11/V - 21.

Nagłówek depeszy: ~~Naczelnictwo Dowództwa W.P.~~ sss paris 1671 103 10 18/30

Adres: Naczelne Dowództwo W.P.

Treść:

ŚCIŚLE TAJNE
TRZYMAC POD ZAKŁAMKIEM

W Sztabie Marszałka są zdania, że Niemcy nigdy nie odważą się na przekroczenie granicy Górnego Śląska przez oddziały wojskowe, wiedząc, że to pociągnęło by za sobą niezwłoczną okupację Ruhry i dalsze konsekwencje.

Według informacji misji Nollet'a wiadomości o mobilizacji w Niemczech dwóch roczników nie odpowiadają rzeczywistości i są umyślnie rozpuszczane przez Niemców dla zastraszenia Polski.

Interaljancka komisja w Opolu dostała rozkaz wygotowania wspólnego raportu.

M I L I T P O L O G N E .

No. 768 z 10/V - 21.

Naczelne Dowództwo W.P.
(Sztab Generalny).

Warszawa dnia 11/V - 21.

Sz. No. 20853/II

Deszyfrował: *Lurjer*

- O t r z y m u j a :
1. Adjutantura Generalna.
 2. ~~Sze~~ Minister Spraw Wojskowych.
 3. Szef Sztabu Generalnego.
 4. Szef Oddziału II.

Ew/ Szef: 2 egzempl.
6. Ew/2 - 8 - po 1 "

Kapitan i Szef ~~sztabu~~ Biura Szyfrowego. *Dehorvat*

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA
L: Dz. 719213 dnia 12 V 1921 r.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II informacyjny

Ew/4 Nr. 20370 /II

7230J3
Pocztą polową 53 11. maja 1921 r.

Meinweg
DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNIKA WODZA

RS
w W a r s z a w i e .

W załączeniu przesyła się do wiadomości odpis raportu Attache
Wojsk. P. P. w Rzymie z 25.4.1921. r. Nr. 593 o sprawie śląskiej.

1 załącznik:

Otrzymują:
Gen. Adjut. Nacz. Wodza.
M. S. Zagr. Of. łączn.

Za zgodność:

Stkowski
pprk

Szef Oddziału II:

MATUSZEWSKI m.p.

Ppużkownik p.d. Szef, Gen.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 7230 J3 dnia 14/5 1921 r.

ramka Wydział

25 kwietnia 1921

ATTACHE WOJSKOWY PRZY POSELSTWIE POLSKIM
= W RZYMIE =

593

NACZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH

ODDZIAŁ II SZTABU.

w Warszawie

Na depeszę szyfrowaną Nr.16226 w związku z naszym nr.673
przesyłamy poniższy raport w sprawie śląskiej.

Attaché Wojskowy:

(Poninski/

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Do Sprawy Śląskiej.

Sprawa plebiscytu śląskiego została poruszoną we Włoszech, ze strony polskiej tak pozno, że ani prasa, ani opinja publiczna nie mogła być dostatecznie przygotowaną i dla nas dodatnio usposobioną. Przejazd rozmaitych osób będący w związku z tą sprawą, uczynił, rzecz prosta, wiele w tym kierunku, ale tak ze względu na datę plebiscytu, jak na jego rezultat był także bardzo spóźnionym. Pozostała więc tylko bardzo energiczna i umiejętna akcja Poselstwa Polskiego w Rzymie, które od początku dokłada wszelkich usiłowań, by, swłaszoza przez biuro prasowe, wysierac wrażenie odpowiednie do tych rozwiązań sprawy, jakie są w duchu naszych postulatów.

Byłoby zupełnie nieracjonalnem, gdybysmy w tym raporcie, chcieli dać pewne dane co do rozwiązania sprawy śląskiej w Radzie Ambasadorów. Z poufnych rozmów w Ambasadzie francuskiej wiemy, że francuzi są zdania, iż hrabia Donin, ambasador włoski w Paryżu, będzie bezwarunkowo za tęzą francuską, t.j. za podziałem Śląska, z oddaniem Polsce rejonów kopalnianych. Tęgo jednak za pewnik uważać nie można. Jest on bowiem zależnym bądź co bądź od instrukcji z Włoch, tych zaś udziela mu hr. Sforza, którego oportunizm jest ogólnie znanym. Niemożliwym jest przewidzieć, jakie czynniki oddziałają w danej chwili na jego decyzję, wszystko to bowiem co dotychczas powiedział osobom, oficjalnie lub półoficjalnie rozmawiającym z nim, w tej kwestji, nie wychodziło poza ramy banalnych potakiwań i na niemi nie opartych obietnic.

O ile jednak wnioskować można, z uwagi na jego niektóre powiedzenia przeżnie, oraz ze sposobu zachowania się na konferencjach interaljanckich należałoby wnosić, że sanadto liczyć nie należy na jego absolutnie przychyłne stanowisko. W ostatniej chwili decyzja jego uależni się od większych lub mniejszych widoków ekonomicznych awantazów, jakie ta lub owa kombinacja

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

ARCHIVES
New York

Włochom przyniesie.

W każdym razie pozytywnem jest to, że osobiscie Niemcy nigdy sympatji jego nie posiadali i ta raczej skłaniała się ku Francji.

W stosunku usposobienia opinji publicznej robimy, to co jest tylko w naszej mocy. W rozmowach towarzyskich staramy się wobec przedstawicieli wojskowości włoskiej, jakoteż senatorów, z którymi mamy możność stykania się, przedstawić sprawę śląską, jako tak żywotną dla państwa polskiego, że tak import włoski do polski, jak tamtejszy eksport do Włoch, w wielkim stopniu od niej uzależnione będą. Po za tem mając do rozporządzenia doskołażoną feuille-volante o sprawie śląskiej, nader umiejętnie zestawioną staraniem tutejszego Poselstwa, rozeszliśmy ją wszystkim wojskowym attachés oraz dużej ilości włoskich wojskowych wyższych stopni w Ministerjum.

Jesteśmy też przekonani, że przyjazd Ministra Spraw Zewnętrznych popchnie bardzo naprzód, rozpoczętą tu przez przysłanych posłów, aczkolwiek spóźnioną sprawę.

Co się tyczy Watykanu, to działają tam przede wszystkim niemieckie pieniądze, ale w dzisiejszej formie sprawy udaje się, że tamtejsze sfery wielkiego wpływu na bieg wypadków nie mogą.

Attaché Wojskowy:

(Poninaki/

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

mean

Poczta polowa 53

7232J3

II/V

1920 I.

as

Oddział II informacyjny

DO

Nr. 20083 /II
Ew8.

ADJUTANTURY GENERALNEJ NACZELNEGO WODZA.

Przedkłada się do wiadomości wyciąg raportu Kapitana Morstina
nr. 4II/A z dn. 26/IV-2I

I załącznik.

I-szy Zastępca Szefa Sztabu

za zgodność:

Szkurki

K U L I N S K I .

Generał Podporucznik.

Otrzymują :

Gen. Adjutantura Nacz Wodza
P. Minister Wojny.

ppk

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: DZ *7232J3* dnia *14 V* 1920 r.

Wydziel

OFICER ŁACZNIKOWA NACZ. DOW. W. P.
PRZY SZTABIE MARSZAŁKA FOCH'A

Paryż 26/IV-21

" - Korzystam ze sposobności, by idziecie Naczelnemu Dowództwu, kilka bardzo poufnych informacji w sprawie Górnego Śląska. Dzisiaj już można na tyle optymistycznie ocenić sytuację, że Anglja zdaje się o ile z wszelkich danych można sądzić, nie będzie się sprzeciwiać przyznaniu nam całego okręgu przemysłowego, który na skutek głosowania przypada Polsce. Będzie żądać tylko, by interesy przemysłowe niemieckie były tam gwarantowane. Jak to należy rozumieć trudno dzisiaj przesądzać.

Stanowisko Włoch uległo też o tyle zmianie, że Sforza jest zdecydowany nie sprzeciwiać się przyznaniu okręgu przemysłowego Polsce, t.j. o ile Anglja nie wysunie sprzeciwu, to Włochy inicjatywy w tej mierze nie podejmą.

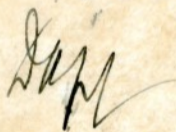
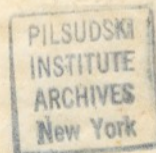
Co do Francji, to pomijając fakt, że leży w jej interesie głosować w tym wypadku za Polską, jest ona zaangażowana na samym terenie Górnego Śląska. Rozumieć to należy w ten sposób iż Francja wie doskonale że ludność miejscowa w przemysłowych okręgach polskich nie pozwoli na aneksję gmin bezsprzecznie Polskich do Niemiec, bez rozlewu krwi i poważnych rozruchów. Wie rząd tu tejszy o tym także dobrze, z tajnych raportów które otrzymuje że żołnierze francuski z okupacyjnych formacji na Górnym Śląsku nie tylko nie dałyby się użyć do tłumienia polskiego powstania ale przeciwnie każdy ruch taki poparłby odruchowo i żywiołowo. Jest to dla Francji bezsprzecznie argument, by obstawac silnie przy takim rozwiązaniu sprawy, które by zadowolniło zupełnie ludność polską. Sądzę iż należy dać odpowiednie instrukcje naszej organizacji wojskowej, by weszła w bliższy kontakt i nawiązała stosunki z żołnierzem francuskim niekoniecznie z wyższymi komendami ale właśnie z samym żołnierzem.

O ile wszelkie działanie przedwczesne może być tylko szkodliwe, o tyle ponieważ nie można przewidzieć nigdy wyniku dyplomatycznych przetargów trzeba być na każdą ewentualność przygotowanym.

M O R S T I N .

Kapitan

za zgodność odpisu:

7234 J3

new

DEPEZA .

9-----

Z Paryża

do Warszawy

Wpłynęła do Biura Szyfrowego dnia 16/V - 21.

Nagłówek depeszy: ssss varsovie de paris nr 3271 234 14 16/ao.

Adres: Naczelne Dowództwo W.P.

Treść:

Na No. 21452 depeszy Naczelnego Dowództwa z 12-go /V.

Wczoraj ambasador Angielski oświadczył Generałowi Weygand że została zawarta między Korfantym i komisją międzyaljancką ustna umowa, która równa się rzekomo kapitulacji Korfantego.

Czy odpowiada rzeczywistości nazwa "kapitulacja" z treści umowy generał Weygand nie wie, jednakże zaznacza, że nie o nazwę chodzi, ale o to, żeby umowa jakaś wogóle została zawarta, którą mogą sobie Anglicy nazywać kapitulacją.

W tym duchu wysłana będzie instrukcja do le Ronda z naciskiem w kierunku zawarcia najrychlejszej umowy z Korfantym.

O ile le Rond zaangażował w umowie Nacz. Dow. Francji, dotąd nie mogą sobie w Ministerstwie Spraw Zagranicznych zdać sprawy. Wobec przyjęcia przez Niemcy ultimatum, okupacja Ruhr w żadnym razie nie może nastąpić przed 1-szym czerwca, tymczasem jednak 19-ty rocznik demobilizowany nie będzie i na granicy Ruhry i nad Renem przygotowania wojenne zniesione nie będą.

O życzeniach Francji co do zachowania się Polski w razie okupacji Ruhry, w następującym telegramie donoszę.

Według życzenia generała Weygand dotychczasowe wszystkie rozmowy należy za ściśle poufne i nieoficjalne uważać.

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

MILITPOLOGNE .

No. 796 z 14/V - 21.

Naczelne Dowództwo W.P.
Sztab Generalny.

Warszawa dnia 16/V
21.

20820/1

Deszyfował:

Otrzymuje:
Adjutantura Generalna.
Szef Sztabu Generalnego
Minister Spraw Wojskowych.
Szef Oddziału II.
Szef Szef
Szef 2-3-po

2 egzempl.
1

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York

Lehan
Kapitan i Szef Biura Szyfrowego.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA
L. Dz. 7234 J3 dnia 17 V 19 21.

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES New York